

Підтримка викладачів для РОЗДІЛУ 2: ПІДГОТОВКА ДО ЛИХ ТА РЕАГУВАННЯ У ПУБЛІЧНИХ МІСЦЯХ ТА ВЕЛИКИХ ПРОСТОРАХ

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 7: Навігація по ризиках стихійних лих у публічних місцях та великих просторах

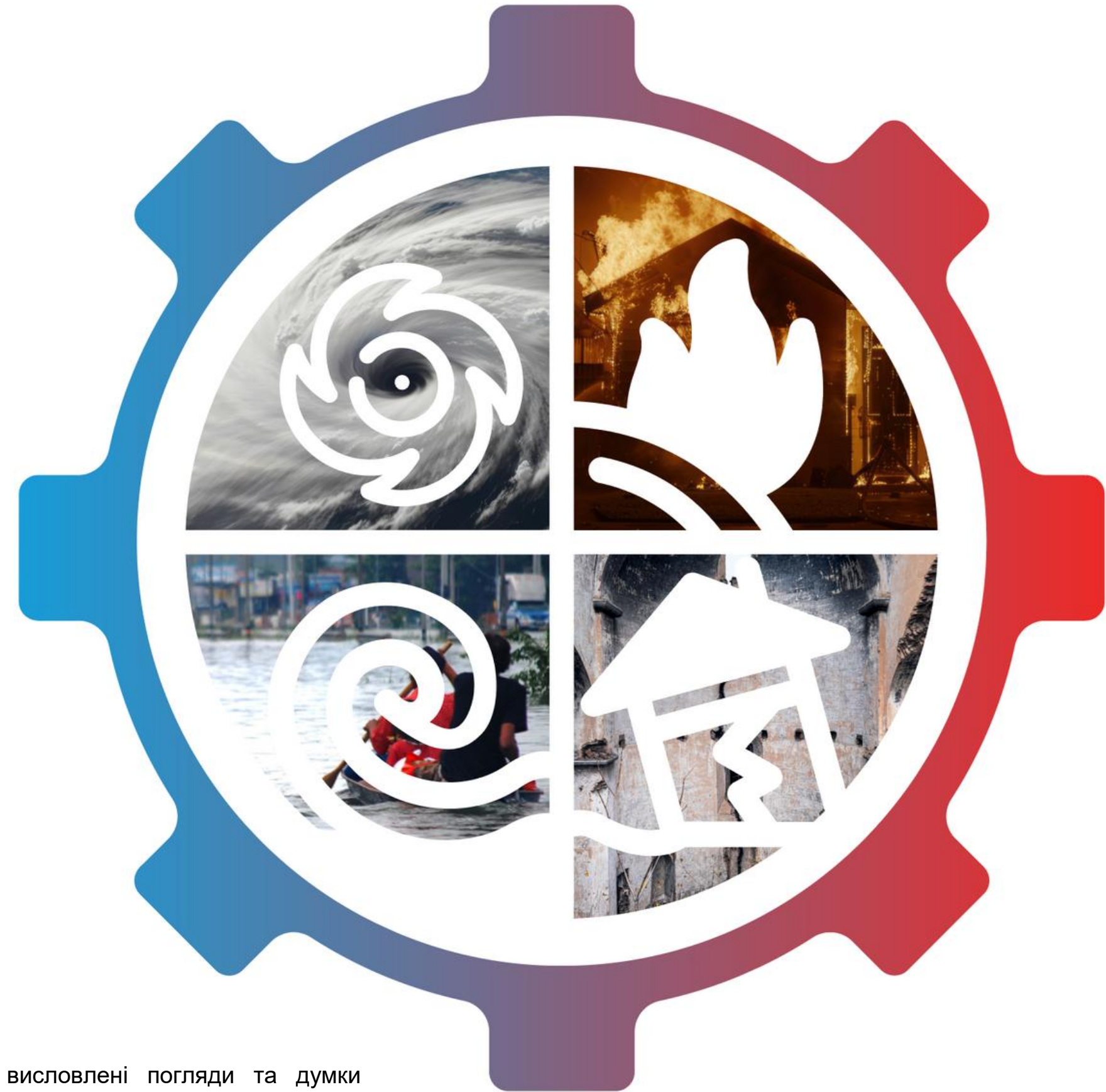
Автор: ГО НОМ/ Проектне партнерство
VETREADY

Номер проекту: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Іспанської служби з питань інтернаціоналізації освіти (SEPIE). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає грант, не несуть за них відповідальності.

Огляд рекомендацій для викладачів

Цей Допоміжний файл для викладачів розроблений як супровід навчального модуля «Навігація ризиків стихійних лих у громадських та великих місцях», надаючи індивідуальні методичні та дидактичні рекомендації для підвищення його ефективності.

Він має на меті допомогти освітянам:

- Зрозуміти конкретні педагогічні цілі цього модуля в рамках цього розділу
- Застосовуйте відповідні стратегії та інструменти навчання для залучення учнів професійно-технічної освіти, безперервної професійно-технічної освіти та діаспори
- Впевнено проводити ключові завдання, сприяти рефлексії та підтримувати запам'ятовування знань
- Адаптуйте проведення занять до різних форматів (очного, онлайн, змішаного) та різноманітних потреб учнів

Примітка: Виконання цього модуля та пов'язаної з ним вікторини сприяє професійному розвитку викладача та може призвести до отримання сертифікації.

Навчальний зміст модуля

- Мета навчального модуля
- Результати навчального модуля
- Вступ: Що таке навігація ризиками стихійних лих у громадських та великих місцях
- Ключові поняття та термінологія
- Розуміння важливості
- Чому цей навчальний модуль важливий
- Стихійні лиха в контексті подолання ризиків стихійних лих у громадських та великих місцях
- Спека / Екстремальна спека
- Повінь
- Землетрус
- Технологічні/промислові катастрофи в контексті подолання ризиків стихійних лих у громадських та великих місцях
- Витік хімікатів
- Аварія з перевезенням небезпечних матеріалів
- Пожежа у громадському місці
- Біологічні/медичні катастрофи у контексті подолання ризиків стихійних лих у громадських та великих місцях
- Біотероризм або навмисна біологічна загроза
- Криза психологічного або психічного здоров'я під час надзвичайних ситуацій
- Пандемія або епідемічний спалах
- Надихаючі дії та взірці для наслідування
- Більше для дослідження

Рекомендовані методи та інструменти навчання

- **Метод навчання 1: Рольова гра та усвідомлення перспективи**
- Рольова гра розвиває емпатію, комунікативні та лідерські навички. Вона допомагає учням зрозуміти, як різні ролі (наприклад, охоронець, працівник першої служби реагування, громадянин) повинні координуватися під час кризи.
- **Приклад застосування:**

Після обговорення техногенних/промислових катастроф, призначте кожному учневі роль (наприклад, менеджер торгового центру, відвідувач, рятувальник).

Вони розігрують перші п'ять хвилин евакуації після витоку хімікатів.

Завершіть роздумами про чітку комунікацію та розподіл відповідальності.

Рекомендовані методи та інструменти

навчання

- **Метод навчання 2: Керована групова дискусія**
- Заохочує учнів розмірковувати, ділитися особистими думками та критично аналізувати реальні випадки, розвиваючи емпатію та навички спільного вирішення проблем.
- **Приклад застосування:**

Після показу слайда «Уроки України: готовність рятує життя» запропонуйте учням обговорити:

Яка поведінка допомогла цій спільноті успішно впоратися з кризою?

Як можна застосувати подібні практики у великих громадських місцях у їхньому регіоні?

Викладачі модерують обговорення, щоб забезпечити включення всіх думок учнів.

Рекомендовані методи та інструменти навчання

- **Метод навчання 3: Симуляційна вправа**
- Симуляції дозволяють учням відчувати прийняття рішень у реальному житті в безпечному та контрольованому середовищі. Цей метод розвиває ситуаційну обізнаність, командну роботу та емоційний контроль під час надзвичайних ситуацій.
- **Приклад застосування:**

Презентація сценарію рефлексії: Дим на стадіоні, розділіть учнів на невеликі групи. Кожна група виступає в ролі персоналу місця проведення, охорони або глядачів, імітуючи їхні реакції протягом перших 3 хвилин заходу.

Проведіть обговорення, обговоривши, які дії допомогли зменшити паніку, а які збільшили ризик.

Поради

- **Почніть зі встановлення зв'язку:** Розпочніть заняття, запитуючи учнів про їхній власний досвід у сфері безпеки, надзвичайних ситуацій або усвідомлення ризиків. Це зміцнює довіру та активує попередні знання.
- **Використовуйте реалістичні, зрозумілі приклади:** обирайте сценарії та тематичні дослідження (наприклад, торгові центри, стадіони, аеропорти), які відображають повсякденне середовище, щоб підвищити релевантність та мотивацію.
- **Заохочуйте участь, а не досконалість:** наголошуйте, що кожен внесок — аналітичний чи емоційний — є цінним. Учні повинні почуватися безпечно, допускаючи помилки, та навчатися спільно.
- **Збалансуйте емоції та розширення можливостей:** складні теми катастроф викладайте з чутливістю. Уникайте наративів, заснованих на страху; зосередьтеся на впевненості, вирішенні проблем та позитивних результатах («що робити», а не «що пішло не так»).
- **Застосовуйте інтерактивні методи:** використовуйте симуляції, групові обговорення та завдання на швидке прийняття рішень, щоб зробити навчання динамічним та таким, що запам'ятовується. Візуальні інструменти, короткі відео та питання для рефлексії допомагають підтримувати зацікавленість.
- **Створіть психологічно безпечний навчальний простір:** встановіть чіткі основні правила поваги та підтримки. Дозвольте учасникам робити короткі перерви, якщо на них емоційно вплинули приклади чи зображення з реального життя.
- **Підкресліть важливість спільноти та співпраці:** Наголосіть, що підготовка до стихійних лих — це не індивідуальне завдання, а спільна відповідальність. Заохочуйте командну роботу, емпатію та культурне розуміння.

Стратегії адаптації

Особисте проведення: Використовуйте роздруковані картки зі сценаріями, фліпчарти та візуальні підказки (зображення або слайди, створені штучним інтелектом). Організуйте роботу в невеликих групах — кожна з яких має різний контекст стихійного лиха (повінь, пожежа, надзвичайна ситуація у сфері охорони здоров'я). Використовуйте кола для обговорення після кожної діяльності для емоційної рефлексії та закріплення знань.

Матеріали: Роздруковані слайди, маркери, картки з ролями, проектор, символи першої допомоги та стікери для рефлексії.

Онлайн-допомога: використовуйте Zoom, Teams або Google Meet для групової взаємодії. Використовуйте кімнати для групових обговорень для аналізу сценаріїв та рольових ігор. Діліться візуальними матеріалами, створеними штучним інтелектом, та використовуйте Mentimeter або Kahoot для зворотного зв'язку.

Інструменти: Zoom або MS Teams, Google Slides, Mentimeter, Padlet, Kahoot, онлайн-форми для тестів.

Змішаний формат: поєднуйте асинхронне навчання (відео, читання, самооцінювання) з практикою в групах. Діліться візуальними матеріалами сценаріїв та тематичними дослідженнями через систему управління навчанням (LMS) або Google Classroom. Використовуйте гібридні форуми, щоб ділитися прикладами місцевих катастроф або отриманими уроками.

Інструменти: Система управління навчанням (Moodle, Google Classroom), Документи Google для групових завдань, короткі відео та журнали рефлексій.

Ключові навички ESCO в цьому модулі

Цільова категорія навичок ESCO: T2.3 – Вирішення проблем. Розвинені основні навички: Виявлення проблем та проведення аналізу ризиків, Розробка стратегій реагування на надзвичайні ситуації, Вирішення проблем за непередбачуваних умов.

- **Визначення проблем та проведення аналізу ризиків.** Практикується, коли учні розпізнають ранні ознаки стихійного лиха, такі як легкі поштовхи перед землетрусом, запах диму або мерехтіння світла перед пожежею, або звукові сигнали тривоги у великому приміщенні.

Фокус викладача: Заохочувати учнів спостерігати, інтерпретувати та визначати пріоритетність видимих та сенсорних попереджувальних знаків.

Запитайте: «Які сигнали вимагають негайних дій?», «Що можуть свідчити ці ранні ознаки в різних середовищах?»

- **Розробка стратегій реагування на надзвичайні ситуації.** Практикується у сценаріях «Пауза та рефлексія» — таких як тиснява, раптові відключення електроенергії або невідкладна медична допомога в концертному залі. Учні пропонують кроки дій, стратегії евакуації або плани комунікації.

Фокус викладача: Спрямувати обговорення альтернативних відповідей та попросити учнів обґрунтувати свої рішення, використовуючи логіку та принципи безпеки. Це розвиває планування, визначення пріоритетів та спільне прийняття рішень під тиском.

- **Вирішення проблем у непередбачуваних умовах.** Практикується під час сильних штормів, збоїв інфраструктури або раптових надзвичайних ситуацій у сфері охорони здоров'я, коли звичайні системи виходять з ладу, і люди повинні діяти самостійно.
- Фокус викладача: Заохочувати учнів аналізувати емоційне та раціональне прийняття рішень.
- Запитайте: «Що допомогло вам чітко мислити під тиском?», «Що ви могли б зробити, щоб підтримати інших у панічних ситуаціях?»

Підтримка оцінювання – Як перевірити прогрес учня

В кінці цього навчального модуля слухачі пройдуть тест із 10 запитань з вибором однієї правильної відповіді, призначений для оцінки їхнього розуміння ключових концепцій, розглянутих на занятті.

Додаткові стратегії оцінювання:

- Обговорення сценарію. Рефлексія. Після завершення сценарію «Пауза та рефлексія» (наприклад, «Дим на стадіоні» або «Дивний запах у торговому центрі») кожен учень ділиться одним ключовим рішенням, яке він прийняв, та обґрунтуванням його прийняття. Викладачі проводять коротке групове обговорення, порівнюючи відповіді з перевіреними передовими практиками.
- Вихідний квиток – ключовий навчальний висновок. В кінці заняття учні пишуть (або записують під час онлайн-занять) одну коротку відповідь на запитання: «Що найважливіше я дізнався сьогодні про ризики стихійних лих у громадських місцях?», «Які дії я вживу по-іншому наступного разу, коли буду в людному місці?».

Додаткові довідкові матеріали

1. UNDRR – Як зробити міста стійкими: Посібник для керівників місцевого самоврядування

<https://www.undrr.org/publication/how-make-cities-more-resilient-handbook-local-government-leaders-2017> Цей посібник містить чіткий, візуальний огляд ризиків стихійних лих у містах, планування евакуації та стратегій підвищення обізнаності громадськості — ідеально підходить для освітян, які пов'язують безпеку місць проведення заходів із ширшою стійкістю громади.

2. Генеральний директорат Європейської комісії з питань європейської допомоги – Пояснювальні матеріали Центру знань про управління ризиками стихійних лих (DRMKS)

<https://drmks.jrc.ec.europa.eu/>

Пропонує стислі, засновані на доказах резюме та інфографіку щодо тенденцій ризику стихійних лих у ЄС, механізмів цивільного захисту та кризової комунікації — чудові довідкові матеріали для тренерів, які розробляють вправи на основі сценаріїв.

3. МФЧК – Ключові повідомлення з питань інформування громадськості та освіти щодо зменшення ризику стихійних лих (PAPE)

<https://www.ifrc.org/public-awareness-and-public-education-drr>

Всесвітньо визнаний посібник із готовими до використання освітніми повідомленнями та графікою для навчання готовності до стихійних лих простою, доступною мовою, який можна адаптувати як для молоді, так і для дорослої аудиторії.

Джерела

- Європейський центр розвитку професійної підготовки (Cedefop). (2023). Навчання дорослих та безперервна професійна освіта в Європі: формування інклюзивної культури навчання. <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications>
- Європейська комісія. (2021). Європейський порядок денний розвитку навичок для сталої конкурентоспроможності, соціальної справедливості та стійкості. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>
- Європейський фонд освіти (ETF). (2022). Інновації у викладанні та навчанні в професійній освіті та навчанні: практичні підходи до інклюзивної педагогіки. <https://www.etf.europa.eu/en/publications>
- Колб, Д. А. (2015). Досвідне навчання: досвід як джерело навчання та розвитку (2-ге видання). Pearson Education.
- Ноулз, М. С., Холтон, Е. Ф., III, та Свансон, Р. А. (2015). Дорослий учень: беззаперечна класика в освіті дорослих та розвитку людських ресурсів (8-е видання). Routledge.
- Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). (2021). Навчання майбутнього: Ефективне навчальне середовище в професійній освіті та навчанні. <https://www.oecd.org/education>
- Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). (2020). Освіта для сталого розвитку: Дорожня карта. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374802>

ПАРТНЕРСТВО

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

Отримайте задоволення з VET-READY!
РОЗДІЛ 2: ПІДГОТОВКА ДО ЛИХ ТА РЕАГУВАННЯ У ПУБЛІЧНИХ
МІСЦЯХ ТА ВЕЛИКИХ ПРОСТОРАХ
НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 7: Навігація по ризиках стихійних лих у
публічних місцях та великих просторах!

СЛІДКУЙТЕ ЗА
НАМИ

<https://vetready.eu/>